

MAŽEIKIŲ LOPŠELIS – DARŽELIS „SAULUTĖ“

Aplinkosauginės situacijos vertinimo analizė

Vertinimo analizę atliko gamtosauginis komitetas

Mažeikiai
2021 m.

APKLAUSOS AKTUALUMAS

Visame pasaulyje susirūpinimą kelia vis blogėjanti ekologinė situacija. Aplinkosauga tampa bendru visų pasaulio gyventojų rūpesčiu, nes ji veikia kiekvieno mūsų gyvenimą. Net ir prie labai didelių aplinkosauginių problemų sprendimo galime prisidėti kiekvienas – kartais užtenka tik mažų pokyčių savo kasdieninėje rutinoje, kad, pavyzdžiui tinkamai rūšiuoti atliekas, raginti vienas kitą nešiukšlinti, taupiai naudoti vandenį. Sąmoningumas, kylančios iniciatyvos, socialinis aktyvumas yra svarbi prielaida įvykti teigiamiems pokyčiams aplinkosaugos srityje.

Apklausa aplinkosaugos situacijos srityse: „Atliekos ir jų rūšiovimas“, „Darželio aplinka“, „Energija“, „Vanduo“, „Sveika gyvensena“, „Miškas“, „Transportas“ leis nustatyti esamą aplinkosauginę būklę mūsų įstaigoje, bei nurodys kryptis situacijos gerinimui.

1. 1. APKLAUSOS ORGANIZAVIMAS IR EIGA

APKLAUSOS OBJEKTAS: Aplinkosauginė situacija įstaigoje

TIKSLAS:

Įvertinti aplinkosauginę situaciją įstaigoje.

UŽDAVINIAI:

- Vertinti 7 pagrindines aplinkosauginės situacijos sritis.
- Nustatyti, kas įstaigoje aplinkosauginės situacijos srityse daroma tinkamai.
- Nustatyti, kuriose aplinkosauginės situacijos srityse reikia siekti pokyčių.

APKLAUSOJE DALYVAVO: įstaigos bendruomenė;
gauti 42 atsakymai.

1.2. APKLAUSOS REZULTATAI IR ANALIZĖ

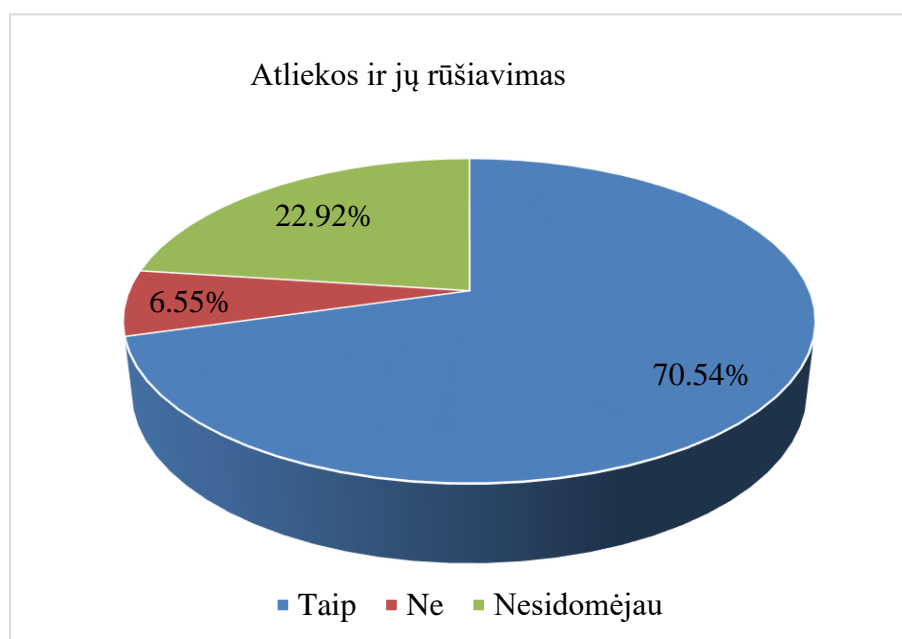
- Apklausos analizei buvo pasirinktos 7 pagrindinės aplinkosauginės situacijos vertinimo sritys.
- Kiekviena sritis išskirstyta į išsamesnes sritis.
- Apklausos vaizdas pateiktas lentelėse.
- Pateikta atsakymų procentinė išraiška.
- Atsakymų procentinė išraiška pavaizduota skritulinėse diagramose.

1 lentelė. Analizuojama sritis „Atliekos ir jų rūšiovimas“

Analizuojama sritis	Procentinė išraiška		
	Taip	Ne	Nesidomėjau
1. ATLIEKOS IR JŲ RŪŠOVIMAS			
1.1 Ar darželyje rūšiuojamos atliekos?	85,71 %	0 %	14,29 %
1.2 Ar ugdytiniai žino, kokias atliekas galima rūšiuoti?	85,71 %	2,38 %	11,9 %
1.3 Ar darželis turi kompostavimo dėžę?	52,38 %	7,14 %	40,48 %

1.4 Ar darželyje taupomas popierius?	88,1 %	2,38 %	9,52 %
1.5 Ar kopijuojama ant dviejų lapo pusių?	61,9 %	11,9 %	26,19 %
1.6 Ar yra pakankamai šiukšlių dėžių?	64,29 %	11,9 %	23,81 %
1.7 Ar ugdytiniai ragina vienas kitą nešiukšlinti?	80,95 %	0 %	19,05 %
1.8 Ar darželis dalyvauja šiukšlių rinkimo talkose?	45,24 %	16,67 %	38,1 %
Vidutinė procentinė išraiška	70,54 %	6,55 %	22,92 %

Išanalizavus 1 srities atsakymus, pastebėta, kad įstaigoje *didelis dėmesys skiriamas*: popieriaus taupymui, atliekų rūšiavimui, ugdytinių žinioms apie atliekų rūšiavimą, vienas kito (ugdytinių) raginimui nešiukšlinti (atitinkamai tai pastebėjo 88,1%, 85,71 %, 80,95 % apklaustųjų). Turime *atkreipti dėmesį*, kad bendruomenė gana vangiai dalyvauja šiukšlių rinkimo talkose – taip mano 45,24% apklaustųjų, ir į tai, kad 40,48 % apklaustųjų nežino, ar darželis turi kompostavimo dėžę.

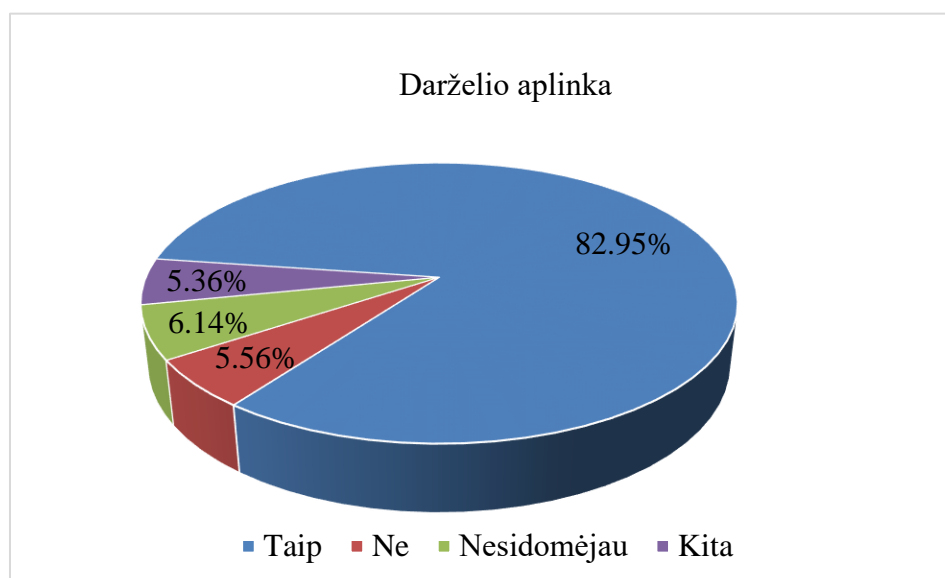
2 lentelė. Analizuojama sritis „Darželio aplinka“

Analizuojama sritis	Procentinė išraiška			
	Taip	Ne	Nesidomėjau	Kita
2. DARŽELIO APLINKA				
2.1. Ar patinka darželio aplinka ?	92,86 %	0 %	0 %	7,14 %
2.2. Ar yra tylių vietų, kur galima kalbėtis ?	92,86 %	4,76 %	0 %	2,38 %
2.3. Ar darželis turi parką?	26,19 %	33,33 %	2,38 %	38,1 %
2.4. Ar darželio teritorijoje yra suolelių, vietų prisėsti?	92,86 %	2,38 %	0 %	4,76 %

2.5. Ar darželio teritorijoje yra medžių?	95,24 %	0 %	0 %	4,76 %
2.6. Ar darželis pavasarį kelia inkilus?	42,86 %	14,29 %	40,48 %	2,37 %
2.7. Ar darželis žiemą įrengia paukšteliams lesyklas?	76,19 %	2,38 %	19,05 %	2,38 %
2.8. Ar darželis turi gėlyną?	95,35 %	0 %	4,65 %	0 %
2.9. Ar ugdytiniai rūpinas ir tvarko darželio aplinką?	92,86 %	2,38 %	2,38 %	2,38 %
2.10. Ar darželio teritorijoje yra poilsio aikštelių?	90,48 %	7,14 %	2,38 %	0 %
2.11. Ar darželio grupės, aikštelės yra puošiamos ugdytinių darbais?	100 %	0 %	0 %	0 %
2.12. Ar darželyje yra organizuojamos ugdytinių parodos?	97,62 %	0 %	2,38 %	0 %
Vidutinė procentinė išraiška	82,95 %	5,56 %	6,14 %	5,36 %

2 srities atsakymai rodo, kad įstaigos lauko aplinka vertinama labai gerai, tai pastebi net 92,86% apklaustųjų, teritorijoje gausu medžių, įrengti gėlynai, yra vietų prisėsti, pailsėti. Net 100% apklaustųjų pažymėjo, kad darželio grupės, aikštelės yra puošiamos ugdytinių darbais. Į pateiktą klausimą, ar darželis turi parką taip atsakė tik 26,19%, bet mūsų įstaiga yra šalia miesto parko, todėl galime teigti, kad mūsų įstaigos ugdytiniai turi galimybę daug laiko praleisti gamtoje. Siekiant plačiau išanalizuoti šią sritį buvo pateiktas ir atviras klausimas „Kokia turėtų būti darželio aplinka? (Jūsų vizija)“. 40,48% apklaustųjų mano, kad darželio aplinka turi būti patraukli, ugdomi, motyvuojanti, skatinanti veikti. 23,81 % apklaustųjų akcentuoja, kad aplinka turi būti saugi, estetiška. 23,81 % apklaustųjų mano, kad darželio aplinka dabar yra labai gera ir nesijaučia, kad kažko labai truktų. 11,9 % apklaustųjų norėtų, kad *daugiau dėmesio būtų skiriama modernesnių sporto aikštynų įrangimui*.

Dėmesį turime atkreipti į tai, kad reikia *aktyviau skleisti informaciją* apie pavasarį paukščiams keliamus ar tvarkomus inkilus.

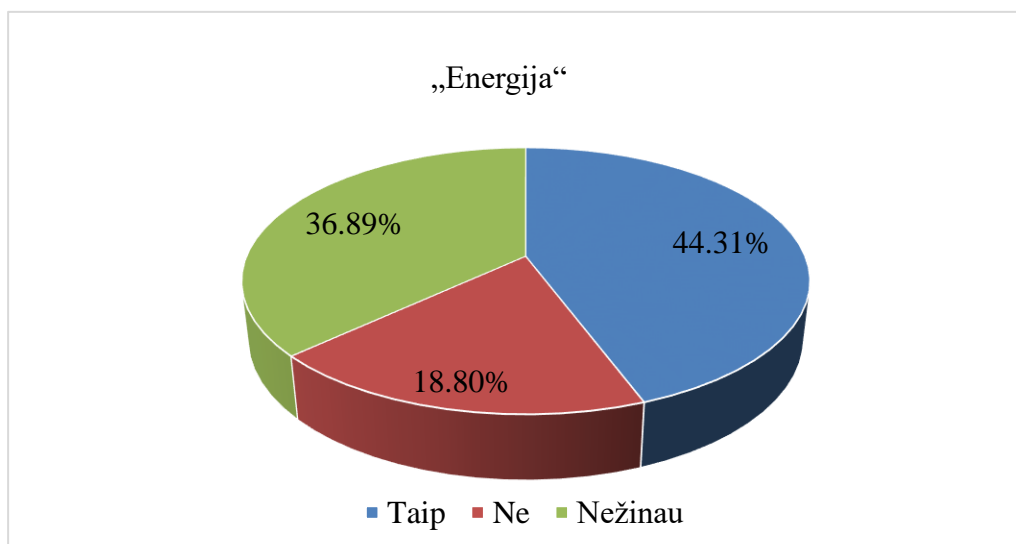

3 lentelė. Analizuojama sritis „Energija“

Analizuojama sritis	Procentinė išraiška		
	Taip	Ne	Nežinau
3. ENERGIJA			
3.1. Ar darželyje žiemą užkamšomi langai?	2,38 %	52,38 %	45,24 %
3.2. Ar yra ant langų užuolaidos, žaliuzės?	90,7 %	2,33 %	6,98 %
3.3. Ar žaliuzės, užuolaidos užtraukiamos nakčiai?	52,38 %	0 %	47,62 %
3.4. Ar visos laukinės durys užsidaro automatiškai?	21,43 %	61,9 %	16,67 %
3.5. Ar radiatoriai neuždengti baldais, lentynomis?	23,81 %	38,1 %	38,1 %
3.6. Ar šviesa išjungiama, kai dieną pakankamas apšvietimas?	85,71 %	2,38 %	11,9 %
3.7. Ar visada tuščiuose kabinetuose, grupėse išjungiama šviesa?	69,05 %	4,76 %	26,19 %
3.8. Ar naudojamos elektrą taupančios lemputės?	19,05 %	2,38 %	78,57 %
3.9. Ar projektoriai, televizoriai, kompiuteriai, video aparatūra išjungiami iš karto, kai nebenaudojami?	54,76 %	0 %	45,24 %
3.10. Ar kompiuteriai automatiškai išsijungia, kai jie nebenaudojami?	23,81 %	23,81 %	52,38 %
Vidutinė procentinė išraiška	44,31 %	18,8 %	36,89 %

Išanalizavus 3 srities atsakymus, matome, kad įstaigoje elektros energija taupoma laiku ir atitinkamai nesant žmonėms patalpose išjungiant šviesą (pasisako 85,71 % ir 69,05 % apklaustųjų), išjungiant kompiuterius ir kitą aparatūrą kai ji nebenaudojama (54,76%).

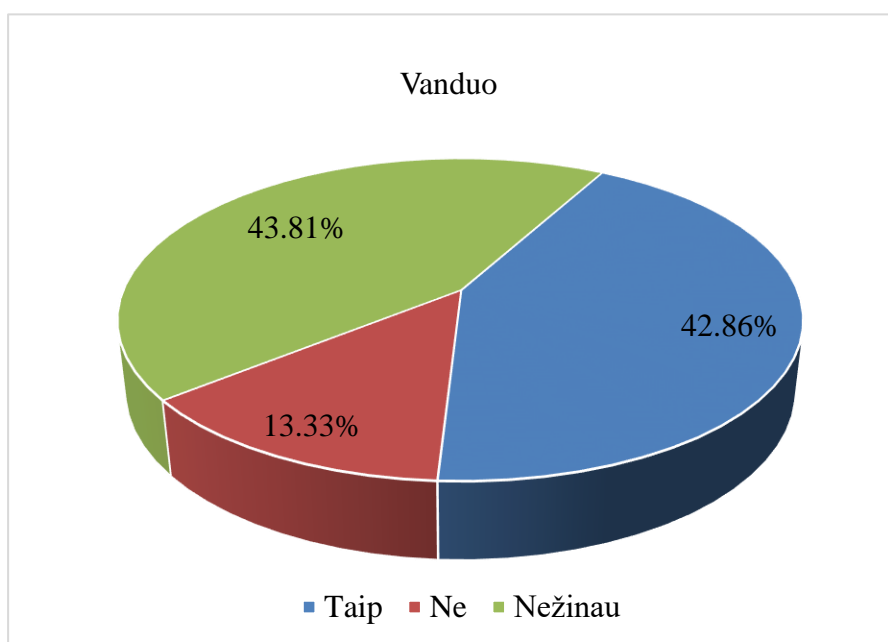
Dėmesį reikia atkreipti į tai, ar yra naudojamos elektrą taupančios lemputės (78,57 % apklaustųjų nežino). Taupant šilumos energiją, dėmesį atkreipti į padėtį, kur baldais ir lentynomis uždengti radiatoriai.

4 lentelė. Analizuojama sritis „Vanduo“

Analizuojama sritis	Procentinė išraiška		
	Taip	Ne	Nežinau
4. VANDUO			
4.1. Ar darželis stebi, kiek vandens kiekvieną mėnesį sunaudoja?	35,71 %	0 %	64,29 %
4.2. Ar tenkina vandens darželyje kokybė?	83,33 %	2,38 %	14,29 %
4.3. Ar darželio vandens čiaupai nelaša?	19,05 %	33,33 %	47,62 %
4.4. Ar vandens bakai tualetuose neleidžia vandens?	21,43 %	28,57 %	50 %
4.5. Ar darželyje yra iškabintos žinutės apie vandens taupymą ir čiaupų užsikimimą nusiplovus rankas?	54,76 %	2,38 %	42,86 %
Vidutinė procentinė išraiška	42,86 %	13,33 %	43,81 %

Išanalizavus šios srities atsakymus, pastebėta, kad vandens darželyje kokybė gera - pasisako 83,33% apklaustųjų. *Dėmesį atkreipti* į tai, kad reikia aktyviau skleisti bendruomenėje informaciją apie žinutes „Taupyk vandenį“ (42,86 % apklaustųjų nežino); į tai, kad stebimas sunaudoto vandens kiekis (64,29 % apklaustųjų nežino); į tai, ar vandens čiaupai nelaša ir bakai tualetuose neleidžia vandens.

5 lentelė. Analizuojama sritis „Sveika gyvensena“

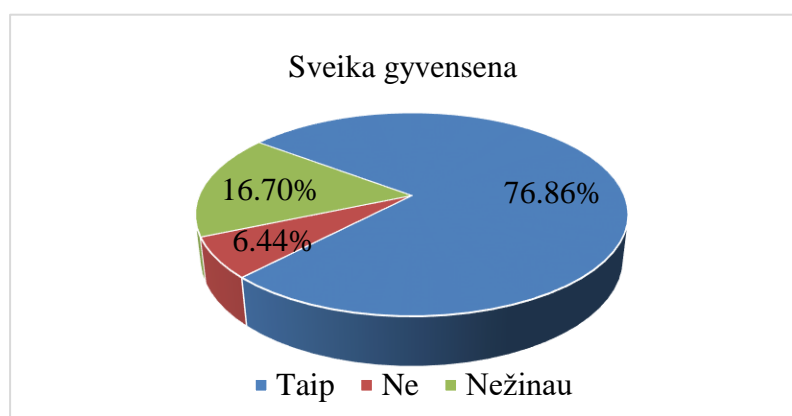
Analizuojama sritis	Procentinė išraiška		
	Taip	Ne	Nežinau
5. SVEIKA GYVENSENA			
5.1. Ar darželyje maistas gaminamas iš šviežių produktų?	92,86 %	0 %	7,14 %

5.2. Ar ugdytiniai visada gauna šviežių daržovių?	95,24 %	2,38 %	2,38 %
5.3. Ar ugdytiniai turi patirties auginti daržoves darželyje, o vėliau patys jas valgyti?	52,38 %	21,43 %	26,19 %
5.4. Ar darželio ugdytiniai yra buvę ūkyje (ekologiškame ūkyje)?	11,9 %	28,57 %	59,52 %
5.5. Ar darželyje organizuojamos derliaus šventės?	80,49 %	4,88 %	14,63 %
5.6. Ar ugdytiniai dažnai sportuoja lauke?	97,62 %	0 %	2,38 %
5.7. Ar darželyje yra įrengtas sporto aikštynas?	92,86 %	4,76 %	2,38 %
5.8. Ar darželis turi sveikos gyvensenos strategiją?	76,19 %	2,38 %	21,43 %
5.9. Ar darželio ugdytiniai turi pakankamai žinių apie sveiką maistą?	76,19 %	0 %	23,81 %
5.10. Ar daromos mankštos organizuojamų veiklų metu?	92,86 %	0 %	7,14 %
Vidutinė procentinė išraiška	76,86 %	6,44 %	16,7 %

Išanalizavus lentelės duomenis, matome, kad įstaigoje *didelis dėmesys skiriamas* ugdytinių sportui lauke – tai pastebėjo 97,62 % respondentų, organizuojamų veiklų metu daromoms mankštoms - 92,86 %. Tiek pat procentų apklaustųjų žino, kad darželyje įrengtas sporto aikštynas, 76,19 % - žino, kad turime sveikos gyvensenos strategiją. Taip pat didelis dėmesys skiriamas maisto gaminiui iš šviežių produktų – tai pastebėjo 92,86 % apklaustųjų, mitybai šviežiomis daržovėmis - 95,24 %. Kad ugdytiniai turi pakankamai žinių apie sveiką maistą pasisako 76,19 %, kad darželyje organizuojamos derliaus šventės - 80,49 %.

Siekiant platesnės rezultatų analizės pateikti du atviri klausimai „Ką darželio ugdytiniai valgo pietums?“ ir Kaip galima būtų pagerinti darželio ugdytinių maisto racioną? Atsakymų rezultatai rodo, kad ugdytiniai pietums gauna sveiką visavertį, kokybišką, subalansuotą maistą, o dėl maisto raciono gerinimo - apie 70 % respondentų maisto racionas tenkina, o apie 30 % siūlo maitinti vaikus ekologiškais vaisiais, uogomis ir daržovėmis; vartoti kuo daugiau įvairesnių daržovių; vienas respondentas siūlo mažinti miltinių, bulvinių patiekalų.

Turėtume siekti naujų galimybių, kad vaikai įgytų daugiau patirties auginant daržoves.

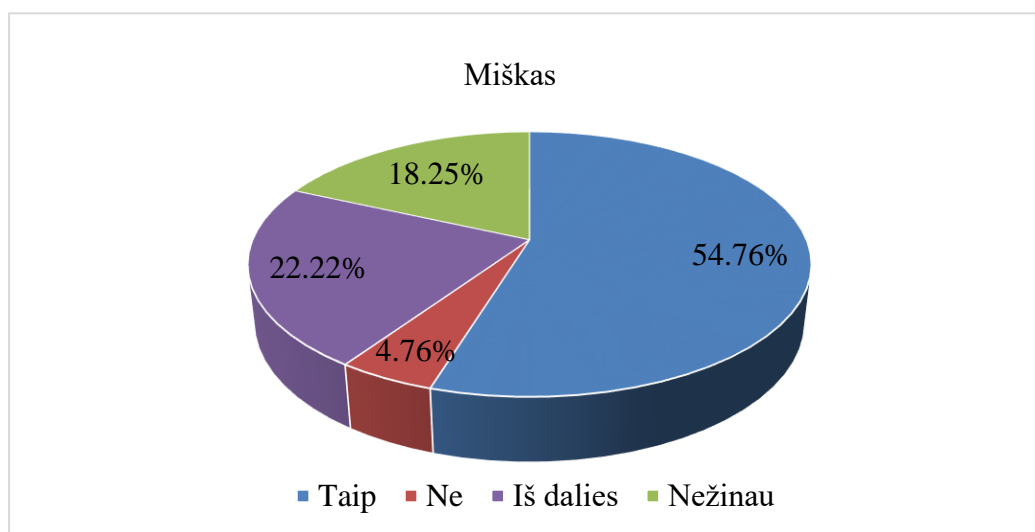

6 lentelė. Analizuojama sritis „Miškas“

Analizuojama sritis	Procentinė išraiška			
	Taip	Ne	Iš dalies	Nežinau
6. MIŠKAS				
6.1. Ar ugdytinis pažįsta miške augančius augalus, medžius, gyvenančius žvėris?	26,19 %	2,38 %	66,67 %	4,76 %
6.2. Ar darželio bendruomenė maitina paukštelių žiemą?	64,29 %	2,38 %	0 %	33,33 %
6.3. Ar darželio bendruomenė sodina medelius?	73,81 %	9,52 %	0 %	16,67 %
Vidutinė procentinė išraiška	54,76 %	4,76 %	22,22 %	18,25 %

Išanalizavus srities „Miškas“ atsakymus, pastebėta, kad didelis dėmesys skiriamas medelių sodinimui - pasisako 73,81 % apklaustųjų ir paukščių maitinimui žiemą - pasisako 64,29 % , tačiau turime atkreipti dėmesį, kad 33,33 % apklaustųjų nežino ar bendruomenė maitina paukščius.

66,67 % apklaustųjų pasisako, kad vaikai pažįsta miške augančius augalus, medžius, gyvenančius žvėris iš dalies. Manoma, kad apkaustieji atsakydami į šį klausimą, atsižvelgė į vaikų amžių.

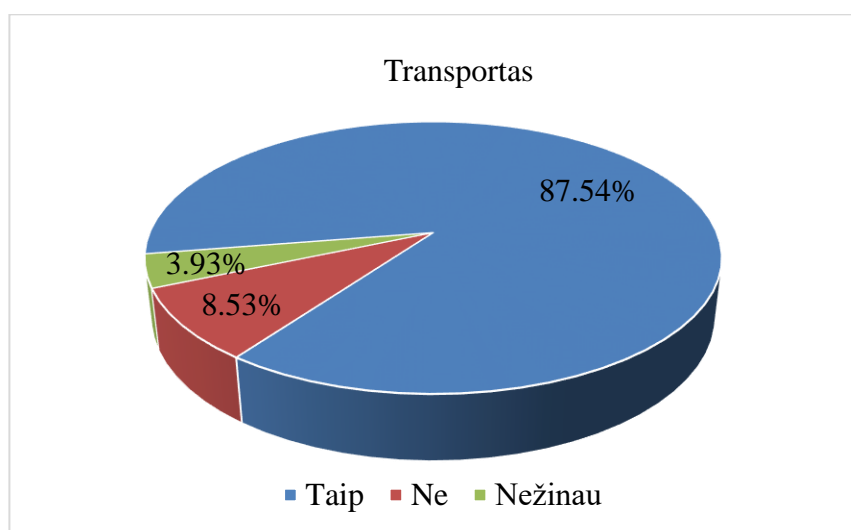

7 lentelė. Analizuojama sritis „Transportas“

Analizuojama sritis	Procentinė išraiška		
	Taip	Ne	Nežinau
7. TRANSPORTAS			
7.1. Ar darželis turi dviračių aikštelę?	69,77 %	25,59 %	4,65 %
7.2. Ar darželyje vaikams aiškinamos eismo taisyklės?	95,24 %	0 %	4,76 %
7.3. Ar darželyje kalbama apie saugų važiavimą dviračiais, ėjimą pėsčiomis?	97,62 %	0 %	2,38 %
Vidutinė procentinė išraiška	87,54 %	8,53 %	3,93 %

Analizuojant sritį „Transportas“, matome kad didelis dėmesys skiriamas kelių eismo taisyklių vaikams aiškinimui – 95,24 %, kalbėjimui apie saugų važiavimą dviračiais, ėjimą pėsčiomis - 97,62 %; Kad darželyje yra dviračių aikštelė, pasisako 69,77 % apklaustųjų.

Į užduotą atvirą klausimą „Kokiu būdu darželio ugdytiniai, bendruomenė į darželį dažniausiai atvyksta“, atsakymai pasiskirstė sekančiai: net 49,25 %, (dauguma) apklaustųjų atvyksta automobiliu, 34,33 % visada vyksta pėsčiomis, tik 10,45 % atvyksta dviračiu ir 5,97% renkasi įvairius atvykimo būdus. Galime daryti prielaidą, kad dauguma apklaustųjų atvyksta automobiliu, todėl, kad gyvena užmiestyje ir kitos susisiekimo priemonės netinka arba jų nėra (pvz. autobuso).

Gamtosauginis komitetas nutarė, kad mokyklos bendruomenė ir toliau propagotų atliekų rūšiavimo būtinumą ir jas rūšiuotų, laikytųsi sveikos gyvensenos principų, puoselėtų mokyklos aplinką, taupytų vandenį, elektros energiją, ugdytiniai būtų ugdomi ekonomiškais ir ekologiškais vartotojais. Aplinkosauginio audito rezultatai nubrėžė pagrindines gaires Gamtosauginės mokyklos veiksmų planui.

IŠVADOS

1. Iš atliktos apklausos paaiškėjo, kad didžiausias dėmesys skiriamas sveikai gyvensenai, atliekų rūšiavimui, popieriaus taupymui, ugdytinių žinioms apie atliekų rūšiavimą, raginimui nešiukšlinti. Mokykloje yra 3 spalvų konteineriai kieme, rūšiuojamos atliekos.
2. Įstaigos lauko *aplinka* vertinama labai gerai nesijaučia, kad kažko labai truktų teritorijoje gausu medžių, įrengti gėlynai, yra vietų prisėsti, pailsėti, darželio grupės, aikštelės yra puošiamos ugdytinių darbais.
3. *Elektros* energija taupoma, nesant žmonėms patalpose išjungiami šviesa, išjungiami kompiuteriai ir kita aparatūra kai ji nebenaudojama.
4. *Vandens* kokybė gera, tačiau būtina stebėti sunaudojamo vandens kiekį, didesnę dėmesį atkreipiant į patalpose esančius vandens čiaupus, vandens bakelius tualetuose ar jie neleidžia vandens. Taip pat aktyviau skleisti bendruomenėje informaciją apie vandens taupymą. Per mėnesį darželis sunaudoja apie 80 m³ vandens
5. Įstaigoje didelis dėmesys skiriamas ugdytinių sportui lauke, daromoms mankštoms darželyje įrengtas sporto aikštynas, turime sveikos gyvensenos strategiją. Taip pat didelis dėmesys skiriamas maisto gaminimui iš šviežių produktų, mitybai šviežiomis daržovėmis. Ugdytiniai turi pakankamai žinių apie sveiką maistą.
6. Srities „Miškas“ atsakymai rodo, kad didelis dėmesys skiriamas medelių sodinimui ir paukščių maitinimui žiemą, tačiau panaši dalis net nežino ar bendruomenė maitina paukščius. Vaikai pažįsta miške augančius augalus, medžius, gyvenančius žvėris iš dalies.
7. Didelis dėmesys skiriamas kelių eismo taisyklių vaikams aiškinimui, kalbėjimui apie saugų elgesį. Darželyje yra dviračių aikštelė. Pusė bendruomenės atvyksta į įstaigą automobiliu, nes gyvena užmiestyje ar mikrorajone ir kitos susisiekimo priemonės netinka arba jų nėra,
8. Mūsų mokykloje integruotos į ugdymo procesą ir aktyviai vykdomos sveikatos ugdymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos bei gamtosaugos programos.
9. Aplinką tausojantį elgesį respondentai labiausiai siejo su atliekų tvarkymu, todėl reikėtų stiprinti jų supratimą ir įgūdžius, susijusius su kitais aplinką tausojančiais veiksmais, kuriuos savo amžiuje vaikai pajėgūs atlikti. Daugiau vaikų dėmesio vertėtų atkreipti į išteklių – vandens, elektros – taupymo prasmę ir šitaip keisti jų supratimą apie šį elgesį.
10. Labai mažas ekologinių klausimų nagrinėjimas, daugiau akcentuojama gyvosios gamtos globa ir apsauga. Mažai dėmesio skiriama gamtos resursų svarbai, taršai bei taršos pasekmėms gyvajai gamtai.

PRAKTINĖS REKOMENDACIJOS

- ❖ Siekiant skatinti aplinką tausojantį elgesį, svarbu stiprinti vaikų supratimą apie tai, kuo vienas ar kitas veiksmas svarbus gamtos saugos požiūriu, ugdyti praktinius vaikų įgūdžius pateikiant kuo konkretesnius aplinkos tausojimo pavyzdžius ar įtraukiant vaikus į realių problemų sprendimą jų aplinkoje, taip pat įtraukti visą šeimą ar plačiau – bendruomenę. Vertinga stiprinti emocinį vaikų ryšį su gamta ir suteikti jiems kuo daugiau tiesioginio kontakto su natūraliu pasauliu galimybių, ypač skatinant teigiamas patirtis gamtoje.
- ❖ Svarbu stiprinti vaikų supratimą aplinkosaugos temomis atsižvelgiant į jų raidos galimybes ir jau turimas žinias. Padėti vaikams susieti jau turimas žinias ir naujas sąvokas bei pritaikyti tai realiose situacijose savo aplinkoje.
- ❖ Stiprinti jų supratimą ir įgūdžius, susijusius su kitais aplinką tausojančiais veiksmais, kuriuos analizuojamame amžiuje vaikai pajėgūs atlikti. Daugiau dėmesio vertėtų atkreipti į išteklių – vandens, elektros – taupymo prasmę ir šitaip keisti jų supratimą apie šį elgesį.
- ❖ Kurti patrauklią, saugią, estetišką, ugdančią, motyvuojančią, skatinančią veikti darželio aplinką.
- ❖ Skleisti informaciją apie rūpinimąsi supančia gamta skiriant daugiau dėmesio gamtos resursų svarbai, taršai bei taršos pasekmėms gyvajai gamtai, pavasarį paukščiams keliamus ar tvarkomus inkilus.
- ❖ Sudaryti sąlygas ugdyti vaikų patirtį auginant, puoselėjant ir prižiūrint įvairius augalus darželio aplinkoje.